

Väike-Maarja valla 2025. aasta eelarve seletuskiri

Sisukord

Sissejuhatus.....	3
1. Olulisemad lähtekohad eelarve koostamisel.....	4
2. Väike-Maarja valla 2025. aasta eelarve	5
3. Põhitegevuse tulud	6
3.1 Maksutulud.....	6
3.2 Tulu kaupade ja teenuste müügist (omatulud)	7
3.3 Saadavad toetused tegevuskuludeks.....	7
3.4 Muud tegevustulud.....	8
4. Põhitegevuse kulud.....	8
4.1 Kulud valdkondade ja tegevusalade kaupa	9
4.1.1 Üldised valitsussektori teenused.....	9
4.1.2 Majandus.....	10
4.1.3 Keskkonnakaitse	11
4.1.4 Elamu- ja kommunaalmajandus.....	12
4.1.5 Tervishoid	12
4.1.6 Vaba aeg, kultuur	12
4.1.7 Haridus.....	14
4.1.8 Sotsiaalne kaitse.....	16
5. Investeeringustegevus.....	18
6. Eelarve seosed arengukavaga.....	19
7. Finantseerimistegevus ja likviidsete varade muutus.....	19

Sissejuhatus

Kohaliku omavalitsuse korralduse seadusega on omavalitsuse eesmärk KOV-le seadusega pandud avalike ülesannete täitmine, muuhulgas on valla korraldada sotsiaalabi ja sotsiaalteenuste osutamine, eakate hoolekanne, kultuuri-, spordi ja noorsootöö, elamu- ja kommunaalmajandus, veevarustus ja kanalisatsioon, heakord ja jäätmekäitlus, ruumiline planeerimine, teede ja tänavate korrashoid, ühistransport ning valla asutuste ülalpidamine. Nende ülesannete elluviimiseks koostab kohalik omavalitsus arengukava ja eelarvestrateegia.

Väike-Maarja valla 2025. aasta eelarve on koostatud kooskõlas kohaliku omavalitsuse korralduse seaduses (KOKS) ja kohaliku omavalitsuse üksuse finantsjuhtimise seaduses (KOFS) vallaeelarve kohta sätestatuga. Vastavalt Väike-Maarja Vallavolikogu 24. septembri 2020. aasta määrusele nr 12 „Väike-Maarja valla finantsjuhtimise kord“ on esitanud oma põhjendatud ettepanekud valla eelarve eelnõu koostamiseks vallavalitsuse valdkondade eest vastutavad isikud ning vallavalitsuse hallatavate asutuste juhid.

Eelarve koostamisel lähtutakse Rahandusministeeriumi ja Eesti Panga majandusprognosidest ning Väike-Maarja valla arengukavast ja eelarvestrateegiast ning kavandatakse tegevusi nendele vastavalt.

Vastavalt kohaliku omavalitsuse üksuse finantsjuhtimise seadusele liigendatakse eelarve järgmiselt:

- põhitegevuse tulud,
- põhitegevuse kulud,
- investeermistegevus,
- finantseerimistegevus,
- likviidsete varade muutus.

Seletuskirjas on toodud andmed tulude ja kulude kohta ning antud ülevaade investeerimis- ja finantseerimistegevuse kohta. Selgitatud on eelarve eelnõu ja eelarvestrateegia investeerimise ja finantseerimise eelarveosades esinevaid muudatusi. Seletuskirjas on toodud Väike-Maarja valla oodatav põhitegevuse tulemi väärtus ja netovõlakoormus eelseisva eelarveaasta lõpuks.

Väike-Maarja valla 2025. aasta eelarve on koostatud tekkepõhiselt.

1. Olulisemad lähtekohad eelarve koostamisel

Väike-Maarja vald on tänu konservatiivsele eelarvepoliitikale ja finantsjuhtimisele majanduslikus mõttes stabiilsel tasemel. Kulude ja tulude tasakaal ning säästlikkus on taganud valla majandusliku toimetuleku ja vallale seadusega pandud ülesannete täitmise. Eelolevaks perioodiks planeeritakse jätkata konservatiivse eelarvepoliitikaga, kuid teostada investeeringud, mille teostamiseks on võimalik kasutada riiklikke või EL toetusmeetmeid. Ka 2025. aastal on planeeritud teostada eelkõige investeeringuid, mis on suunatud energiasäästlikkuse suurendamiseks ja püsikulude kokkuhoiuks.

Viimased aastad on olnud majanduses ebastabiilsed. 2022. a veebruaris laienenud sõda Ukrainas, sellest tingitud toormepuudus ja kehtestatud sanktsioonid on hindu kergitanud. Kõrge inflatsioon, kerkivad intressimäärad ja ebakindlus majanduses mõjutavad Eesti majandust ja ka meie omavalitsust. Väike-Maarja valla eelarvet mõjutavad ka keskvalitsuse otsused – nt maksuvaba miinimummäära ja miinimumtöötasu tõstmine ning pikaajalise hoolduse reform. Omavalitsuse majanduskulud suurendab ka käibemaksu tõus 24%-ni (ligikaudne kulude kasv 60 000 eurot).

2025. aastaks planeeritud investeeringud on eelkõige suunatud energiasäästlikkuse suurendamiseks vallale kuuluvates hoonetes. Suurem investeeringud on Rakke uue lasteaia ehituse alustamine, Väike-Maarja Gümnaasiumi renoveerimisega energiatõhususe parendamine ning Väike-Maarja seltsimaja renoveerimisega energiatõhususe parendamine.

Väike-Maarja valla eelarve hõlmab järgmiste allasutuste tulusid ja kulusid:

Väike-Maarja Vallavalitsus, Väike-Maarja Lasteaed, Rakke Lasteaed Leevike, Väike-Maarja Gümnaasium, Kiltsi Mõisakool, Simuna Kool, Rakke Kool, Väike-Maarja Muusikakool, Väike-Maarja Valla Noortekeskus, Väike-Maarja Valla Raamatukogu, Väike-Maarja Valla Kultuur, Väike-Maarja Spordikeskus, Väike-Maarja Hooldekodu, Tammiku Hooldekodu ja Väike-Maarja Haldusteenused.

Väike-Maarja vald koos oma allasutustega annab tööd ligikaudu 350 inimesele. Väike-Maarja valla konsolideerumisgruppi kuuluvad 100%-lise valla osalusega ettevõtted OÜ Pandivere Vesi ja Väike-Maarja Tervisekeskus OÜ.

2025.aasta eelarve eelnõu aluseks on Rahandusministeeriumilt saadud esialgne info tasandus- ja toetusfondi jaotuse kohta, 2024. aasta eelarve prognoositav täitmine ning majandusprognoosid.

Kõikides hallatavates asutustes on majandamiskulud ja investeeringud planeeritud nende tegelike vajadusi silmas pidades. Säästliku majandamise eest vastutab iga asutuse juht. Investeeringute, jooksva remondi ja muude tegevuskulude teostamiseks läbi erinevate toetusmeetmete on projektide omaosaluste summad prioriteetsed võrreldes teiste sarnaste kulutustega.

2.Väike-Maarja valla 2025. aasta eelarve

Väike-Maarja valla 2025. aasta eelarve maht kokku on 17,4 miljonit eurot (põhitegevuse ja investeerimistegevuse kulud + lühiajalised kohustised).

Põhitegevuse tulude maht on 2025. aastal 13 miljonit eurot ning põhitegevuse kulud 12,8 miljonit eurot. Põhivara soetuseks on kavandatud 3,6 miljonit eurot, millest 2,3 miljonit eurot on planeeritud katta saadavate toetustega.

2025. aastal planeeritav põhitegevuse tuleml on 249 000 eurot. 2023. aasta põhitegevuse tuleml oli 628 000 eurot ning aasta lõpu likviidsete vahendite jääk 365 000 eurot. Ka 2024. aasta prognoositav põhitegevuse tuleml on positiivne, mis näitab, et vald suudab jooksvaid kulusid katta jooksvate tulude arvelt.

Alljärgnevas tabelis on toodud Väike-Maarja valla 2025. aasta eelarve põhinäitajad võrreldes eelnevate eelarveperioodidega.

	2025 eelarve	2024 eelarve	2024 täitmine (31.10.2024)	2023 eelarve	2023 täitmine
Põhitegevuse tulud	13 033 942,00	12 792 119,00	10 945 956,49	12 235 237,76	12 280 496,52
Maksutulud	6 492 460,00	6 191 000,00	5 192 735,54	5 685 000,00	5 715 956,93
Kaupade ja teenuste müügi tulud	1 318 303,00	1 332 408,00	1 113 203,66	1 249 403,82	1 312 709,34
Saadavad toetused	5 198 679,00	5 160 001,00	4 561 429,46	5 233 154,94	5 179 823,65
Muud tegevustulud	24 500,00	108 710,00	78 587,83	67 679,00	72 006,60
Põhitegevuse kulud	12 785 105,00	12 680 768,00	9 980 561,56	12 082 656,01	11 652 147,47
Sotsiaaltoetused	492 449,00	452 136,00	343 862,78	442 505,00	383 049,59
Muud toetused	70 505,00	110 318,00	110 626,38	169 984,00	130 559,96
Personalikulud	8 396 299,00	8 294 584,00	6 701 333,04	7 558 157,52	7 468 794,67
Majandamiskulud	3 759 102,00	3 792 738,00	2 814 806,26	3 864 621,49	3 665 610,19
Muud tegevuskulud	66 750,00	30 992,00	9 933,10	47 388,00	4 133,06
Põhitegevuse tuleml	248 837,00	111 351,00	965 450,93	152 581,75	628 349,05
Investeerimistegevuse tulud	2 363 200,00	2 021 277,00	862 927,13	856 771,00	606 447,00
Saadavad toetused	2 259 200,00	1 756 277,00	719 237,45	370 751,00	194 488,15
Muud tulud (põhivara müük)	100 000,00	260 000,00	141 346,77	479 520,00	480 161,73
Finantstulud	4 000,00	5 000,00	2 342,91	6 500,00	6 475,12
Investeerimistegevuse kulud	3 908 195,00	4 699 368,00	3 857 778,43	1 944 917,00	1 655 155,48
Põhivara soetus	3 627 900,00	4 401 265,00	3 635 247,74	1 610 321,00	1 441 848,70
Muud antavad toetused	60 000,00	107 727,00	72 455,92	203 416,00	80 642,30
Finantskulud	220 295,00	190 376,00	150 074,77	131 180,00	132 664,48
Finantseerimistegevus	572 117,00	2 267 192,00	1 212 896,54	383 617,68	181 035,24
Lühiajalised kohustised	-756 583,00	-505 808,00	-411 036,44	-456 382,32	-365 709,99
Pikaajalised kohustised	1 328 700,00	2 783 000,00	1 623 932,98	840 000,00	546 745,23

Netovõlakoormus on võlakohustiste ja likviidsete varade kogusumma vahe. KOFS-i alusel on lubatud netovõlakoormus 60% põhitegevuse tuludest. Väike-Maarja valla prognoositav netovõlakoormus 2025. aasta lõpuks on 6,5 miljonit eurot ja netovõlakoormuse määr (netovõlakoormus/põhitegevuse tulud) 49,9%.

3.Põhitegevuse tulud

Põhitegevuse tulud on vallaelarvesse planeeritud arvestades 2023. ja 2024. aasta tegelikke tulusid ja alaeelarvete taotlustes esitatud andmeid.

3.1 Maksutulud

Põhitegevuse tuludes on suurima osakaaluga maksutulud – füüsilise isiku tulumaks ja maamaks – mis moodustavad kokku 49,8% eelarve põhitegevuse tuludest.

Füüsilise isiku tulumaks laekub valla eelarvesse tulumaksuseaduse alusel. Algaval eelarveaastal on tulumaksu määr 22% senise 20% asemel. Maksu arvestab ja kogub Maksu- ja Tolliamet. Füüsilise isiku maksustatavatest tuludest laekub 2024. aastal maksumaksja elukohajärgsele kohalikule omavalitsusele 2,5% isiku riiklikust pensionist ja 11,89% muust maksustatavast tulust, kuid alates 2025. aastast laekub kohalikule omavalitsusele 5,5% isiku riiklikust pensionist ja 11,29% füüsilise isiku muust maksustatavast tulust. 2023. aastal laekus omavalitsusele 11,96% kogu füüsiliste isikute makstud tulumaksust. Maksumaksja elukohana kalendriaastal arvestatakse sama kalendriaasta 1. jaanuari seisuga registrisse kantud elukohta. Väike-Maarja valla elanike arv on viimastel aastatel olnud stabiilses langustrendis. 1. jaanuari seisuga oli 2023. aastal vallas 5679 elanikku ja 2024. aastal 5586 elanikku.

Tulumaks moodustab kogu põhitegevuse tuludest 47,1%. Tulumaksu laekumine on kavandatud summas 6,1 miljonit eurot, kasvuprognosis on 15% võrreldes 2023. aasta tuluga ja 6% võrreldes 2024. aasta tuluga.

Alljärgnevas tabelis on toodud tulumaksu laekumiste dünaamika aastatel 2021-2024 ja võrdlus eelneva aasta sama perioodiga:

Tulumaksu laekumine	2021	muutus	2022	muutus	2023	muutus	2024	muutus
jaanuar	333 158	0,62%	367 117	10,19%	384 121	4,63%	440 241	14,61%
veebruar	338 707	0,52%	376 479	11,15%	416 049	10,51%	444 525	6,84%
märts	378 700	-1,38%	408 197	7,79%	449 949	10,23%	503 253	11,85%
aprill	379 213	2,35%	394 236	3,96%	434 397	10,19%	482 336	11,04%
mai	366 388	5,57%	388 338	5,99%	436 808	12,48%	475 029	8,75%
juuni	388 354	10,24%	432 916	11,47%	465 254	7,47%	513 715	10,42%
juuli	374 800	6,59%	407 701	8,78%	451 064	10,64%	480 448	6,51%
august	377 606	7,6%	403 689	6,91%	440 030	9,00%	489 083	11,15%
september	365 972	3,34%	398 563	8,91%	451 854	13,37%	473 519	4,79%
oktoober	443 941	24,49%	434 303	-2,17%	441 364	1,63%	487 994	10,56%
november	380 382	4,05%	422 292	11,02%	451 755	6,98%		
detsember	474 685	10,61%	483 571	1,87%	508 611	5,18%		
KOKKU	4 601 907	6,28%	4 917 401	6,86%	5 331 256	8,42%	4 790 143	

Väike-Maarja Vallavolikogu ..... määrusele nr ...

Maamaksu uued 2025. aasta määrad Väike-Maarja vallas kehtestati vallavolikogu 05.09.2024 määrusega nr 40 järgmiselt:

- 1) elamumaale ja maatulundusmaa õuemaale kõlvikule 0,5% maa maksustamishinnast aastas;
- 2) punktis 1 nimetatata maatulundusmaale 0,18% maa maksustamishinnast aastas (seni 0,5%);
- 3) punktides 1 ja 2 nimetatata sihtotstarbega maale 1,5% maa maksustamishinnast aastas (seni 1,0%)

Maamaks laekub 100% valla eelarvesse, tuluks on 2025. aastal prognoositud 354 000 eurot, mis on 12% väiksem 2024. aasta tulust.

3.2 Tulu kaupade ja teenuste müügist (omatulud)

Tulud kaupade ja teenuste müügist on planeeritud 1,3 miljonit eurot, moodustades 10% eelarve põhitegevuse tuludest.

Omatuludest on kõige olulisema tähtsusega laekumine sotsiaalasutuste majandustegevusest (774 000 eurot), sh Väike-Maarja Hooldekodu tegevusest 600 000 eurot ja Tammiku Hooldekodu tegevusest 156 000 eurot. Alates 1. jaanuarist 2024 on kohatasu hindadeks Väike-Maarja Hooldekodu üheses toas 1200 eurot, kahe- ja kolmekohalises toas 1100 eurot kuus ning Tammiku Hooldekodus 1100 eurot kuus.

Laekumisi haridusasutuste majandustegevusest prognoositakse 297 000 eurot (sh Väike-Maarja lasteaed 112 000 eurot, Rakke lasteaed 58 000 eurot, muusikakool 35 000 eurot). 1. jaanuarist 2019 kuni 31. detsembrini 2024 on Väike-Maarja valla lasteaedades lapsevanema poolt kaetav osa (osalustasu) 20 eurot kuus. Algavast eelarveaastast alates on osalustasu 5% riiklikult kehtestatud töötasu alammäärast. Kui ühel lapsevanemal käib üheaegselt lasteaias mitu last, siis teise lapse osalustasule kehtib 50% soodustus ning alates kolmandast lapsest 100% soodustus. Toidupäeva maksumus on endiselt kõikidele lastele 2,20 eurot.

Üüri- ja rendituludeks on planeeritud 120 000 eurot, s.o vallale kuuluvate äriruumide ja -hoonete üür ja rent.

3.3 Saadavad toetused tegevuskuludeks

Saadavad toetused tegevuskuludeks on kokku 5 miljonit eurot, mis moodustab 40% eelarve põhitegevuse tuludest. Tasandusfondi suuruseks on 2025. aastal kavandatud 1,7 miljonit eurot ja toetusfondi suuruseks 3,3 miljonit eurot. Tasandus- ja toetusfondi summad on Vabariigi Valitsuse poolt veel kinnitamata.

Tasandus- ja toetusfond	2025	2024	2023
Tasandusfond	1 719 642	1 598 543	1 294 846
Kohaliku omavalitsuse toetusfond:	3 279 124	3 295 112	3 534 315
Üldhariduskoolide pidamiseks antav toetus	2 614 535	2 617 581	2 408 917
Koolieelsete lasteasutuste õpetajate tööjõukulude toetus	104 507	104 507	99 629
Suure hooldus- ja abivajadusega lapsele abi osutamise toetus	14 194	14 194	15 102
Huvihariduse ja -tegevuse toetus	87 088	98 174	101 339
Toimetulekutoetuse maksmise hüvitis	124 932	126 461	181 755
Matusetoetus	-	-	21 099
Asendus- ja järelhooldusteenuse toetus	-	-	130 673
Pikaajalise hoolduse korralduse toetus	-	-	185 913
Rahvastikutoimingute kulude hüvitis	-	327	276
Kohalike teede hoiu toetus	333 868	333 868	336 835
Kõrgenenud kuludega toimetulemise toetus	-	-	52 777
KOKKU TASANDUS- JA TOETUSFOND	4 998 766	4 893 655	4 829 161

Väike-Maarja Vallavolikogu ..... määrusele nr ...

Toetusfondi vahendid on ette nähtud üldhariduse andmiseks (õpetajate ja koolijuhtide töjõukulud, õppevahendid, koolilõuna jne), toimetulekutoetuse maksmise kulude hüvitamiseks, kohalike teede hoiu toetuseks, rahvastikutoimingute kulude hüvitamiseks, raske ja sügava puudega laste lapsehoiuteenuse toetuseks, asendushooldusteenusteks, matusetootuseks, huvitegevuse toetuseks ja koolieelsete lasteasutuste õpetajate töjõukulude toetuseks. 2023. aastal lisandus pikaajalise hoolduse korralduse toetus, mis 2024. aastal laekub läbi tulumaksu ja tasandusfondi, nagu ka matusetootus ning asendus- ja järelhooldusteenuse toetus.

3.4 Muud tegevustulud

Muud tegevustulud on planeeritud summas 24 000 eurot, sh 12 000 eurot vee erikasutustasu ja 12 000 eurot kaevandamisõiguse tasu.

4.Põhitegevuse kulud

Vastavalt kohaliku omavalitsuse üksuse finantsjuhtimise seadusele planeeritakse põhitegevuse kulude eelarveosasse antavad toetused ja muud tegevuskulud. Selles eelarveosas ei kajastata põhivara soetuseks antavat sihtfinantseerimist, põhivara soetust ega finantskulusid.

Põhitegevuse kulud on vallaeelarvesse planeeritud arvestades 2023. ja 2024. aasta tegelikke kulusid, majandusprognoose ja alaeelarvete taotlustes esitatud andmeid. 2025. aastaks planeeritud põhitegevuse kulud kokku on 12,8 miljonit eurot.

Kokkuvõtte suurematest kulugruppidest kululiikide kaupa on esitatud järgnevas tabelis:

	2025 eelarve	2024 eelarve	2024 tegelik kulu (31.10.2024)	2023 eelarve	2023 tegelik kulu
Põhitegevuse kulud	12 785 105,00	12 680 768,00	9 980 561,56	12 082 656,01	11 652 147,47
Sotsiaaltoetused	492 449,00	452 136,00	343 862,78	442 505,00	383 049,59
Muud toetused	70 505,00	110 318,00	110 626,38	169 984,00	130 559,96
Personalikulud	8 396 299,00	8 294 584,00	6 701 333,04	7 558 157,52	7 468 794,67
Majandamiskulud	3 759 102,00	3 792 738,00	2 814 806,26	3 864 621,49	3 665 610,19
Muud tegevuskulud	66 750,00	30 992,00	9 933,10	47 388,00	4 133,06

Põhitegevuse kulud jaotatakse kaheks: antavad toetused tegevuskuludeks ja muud tegevuskulud. Tegevuskuludeks antavateks toetusteks on 2025. aastal planeeritud ligikaudu 563 000 eurot, mille osakaal põhitegevuse kogukuludest on 4%.

Sotsiaalabi toetused (492 000 eurot) moodustavad kõikidest antavatest toetustest 87%. Sotsiaalabi toetused jagunevad:

- Peretoetused
- Toimetulekutoetus ja täiendavad sotsiaaltoetused
- Toetused puuetega inimestele ja nende hooldajatele
- Õppetoetused
- Erijuhtudel riigi poolt makstav sotsiaalmaks
- Muud sotsiaalabitoetused
- Preemiad ja stipendiumid

Sihtotstarbelisi toetuseid on eelarvesse kavandatud 40 000 eurot. Sellest 15 000 eurot on erinevateks projektitoetusteks valla MTÜ-dele, 15 000 eurot on plaanis kasutada projekti Kodu tuleohutuks raames, 5000 eurot puuetega inimeste kodude kohandamiseks ja ligi 5000 eurot on AS Nordkalki koostöölepinguga antav toetus Rakke piirkonna arendamiseks. Tegevustoetusteks,

Väike-Maarja Vallavolikogu ..... määrusele nr ...

s.o erinevad ettevõtlus- ja ühekordsed tegevustoetused MTÜ-dele, on planeeritud kokku 30 000 euro eest.

Tegevuskuludeks on 2025. aastal kavandatud 12,2 miljonit eurot, sh:

- Tööjõukulud 8,4 miljonit eurot, osakaal põhitegevuse kuludest 69%
- Majandamiskulud 3,8 milj eurot, osakaal põhitegevuse kuludest 31%
- Muud kulud ca 67 000 eurot.

Personalikulud koosnevad töötasudest ja töötasudega seotud maksudest. Personalikulude kasv võrreldes 2023. aasta kuludega on 12% ja 2024. aastaga 1%.

Majandamiskulud koosnevad administreerimis-, uurimis- ja arendustööde-, lähetus-, koolitus-, kinnistute ja hoonete majandamise, rajatiste majandamise, sõidukite ülalpidamise, inventari ja infotehnoloogia-, toitlustuse, meditsiini-, teavikute ja õppevahendite, vaba aja sisustamise ja muudest majandamiskuludest.

2025. aasta eelarves on kavandatud majandamiskulude tõus 2,6% võrreldes 2023. aastaga ja langus 0,9% võrreldes 2024. aasta eelarvega. Eelkõige tuleb langus elektrikulude vähendamisest. Rakendatakse energiaauditite tulemusel leitud säästuvõimalusi. Teiste majandamiskulude kavandamisel on arvestatud tänaseks teadaolevate hinnatõusude ja erinevate kokkuhoiuvõimalustega.

Jooksva remondi töid valla allasutustes (v.a Väike-Maarja Gümnaasium ja Rakke Kool) koordineerib Väike-Maarja Haldusteenused, kelle eelarvesse on kavandatud üldine jooksva remondi fond. See võimaldab hinnata tehtavate tööde prioriteetsust vallaüleselt ning eelistada töid, mis on suunatud energiasäästule.

Muudest kuludest enamiku moodustab reservfond summas 65 000 eurot. Reservfondi kasutatakse vastavalt vallavolikogu poolt kinnitatud Väike-Maarja valla finantsjuhtimise korrale.

4.1 Kulud valdkondade ja tegevusalade kaupa

(NB! summad ümardatud tuhandete eurodeni)

Eelarve tulud ja kulud on „Avaliku sektori finantsarvestuse ja -aruandluse juhendi“ järgi jaotatud tegevusvaldkondade kaupa. Kümnest valdkonnast on Väike-Maarja vallas kasutusel kaheksa. Alljärgnevalt on vaadeldud põhitegevuse ja investeerimistegevuse kulusid valdkondade ja tegevusalade lõikes.

4.1.1 Üldised valitsussektori teenused

Valdkonna kulude eelarve kokku on 974 000 eurot, millest investeerimistegevuse kulud 250 000 eurot (sh intressikulud 220 000).

Vallavolikogu kuludes kajastatakse volikogu esimehe, aseesimehe, komisjonide liikmete ja volikogu liikmete tasusid ja hüvitisi ning nende tegevusega seotud majanduskulusid. Vallavolikogu kulud on 51 000 eurot.

Vallavalitsuse tegevusalal on kajastatud vallavanema, vallavalitsuse liikmete, vallakantselei ja rahandusosakonna töötajate töötasud ning nende tegevustega otseselt seotud majandamiskulud (bürookulud, esindus- ja vastuvõtukulud, panga- ja audiitorteenused, õigusabikulud, isiklike sõiduautode kasutamise hüvitised, töötervishoiukulud, koolituskulud), samuti vallamaja ruumide

Väike-Maarja Vallavolikogu ..... määrusele nr ...

majandamiskulud. Vallavalitsuse eelarve on 444 000 eurot, millest personalikulud moodustavad 74% ja majandamiskulud 17%, lisaks investeeringuna vallamaja renoveerimine 7%.

Informaatika valdkond tegeleb erinevate info- ja kommunikatsioonitehnoloogia teenuste töö korraldamisega: riistvara (arvutitöökohad, serverid, võrguseadmed) ja tarkvara paigaldamise ning administreerimisega, erinevate infosüsteemide töös hoidmise, arendamise ning IT-toe korraldamisega, videovalve töös hoidmise ning arendamisega vallas, andmesideühenduste töös hoidmisega ning infoturbe korraldamisega. 2024. aastal lisandus Amphora dokumendihalduse tarkvara allasutustele ja võeti kasutusele Persona personalihalduse tarkvara ning e-kooli distsipliinimoodul. Informaatika eelarves kajastuvad IT-juhi ja IT-tugiisiku töötasud ning nende tegevusega seotud majandamiskulud (IKT süsteemide püsi-, hooldus- ja arenduskulud). Eelarve on 180 000 eurot.

Reservfondi suuruseks on 2025. aastal planeeritud 65 000 eurot. Reservfond on ette nähtud ootamatute väljaminekute tegemiseks. Fondist võib teha eraldi üldjuhul ettenägematute põhitegevuse kulude katmiseks, mida eelarve koostamise käigus ei olnud võimalik ette näha ja eelarvesse planeerida. Vastavalt Väike-Maarja valla finantsjuhtimise korrale on reservfondi suurus vähemalt 0,5% põhitegevuse kuludest.

Valimised – 13.-19. oktoobrini 2025 toimuvad kohaliku omavalitsuse volikogu valimised. Väike-Maarja vallas on kolm valimisjaoskonda – Väike-Maarjas, Simunas ja Rakkes. Valimiste tegevusalal kajastuvad töötasud ja majandamiskulud, kokku 14 000 eurot.

Valitsussektori võla teenindamise tegevusalal kajastatakse omavalitsuse finantseerimistegevus ehk võetud laenud ja nende tagasimaksud. 2025. aastal võetavaks laenusummaks on planeeritud kuni 1,33 miljonit eurot ning intressikuludeks 220 000 eurot.

4.1.2 Majandus

Valdkonna eelarve kokku on 708 000 eurot, sh investeeringud 305 000 eurot.

Ettevõtlustoetuste andmise eesmärgiks on ettevõtluse toetamine ja arendamine Väike-Maarja vallas. Väike-Maarja vald toetab alustavaid ettevõtteid kuni 3000 euroga.

Külade arengufond. Mittetulundussektori ja kodanikualgatuse toetusteks on kavandatud 30 000 eurot. Siin tegevusalal on planeeritud MTÜ-dele makstavad tegevustoetused, ühekordsed toetused ja erinevad projektitoetused.

Maakorralduse tegevusala eelarve kokku on 38 000 eurot. Personalikuludes on maakorraldusspetsialisti töötasu ja majandamiskulud. Maakorraldusspetsialist tegeleb muuhulgas maareformi läbiviimise korraldamise, maakorraldustoimingute läbiviimise, aadressiandmete ja kohanimedega korrastamise, kalmisturegistri pidamise, planeeringute koostamise koordineerimise ning vallale kuuluvatel maadel asuvate aiamaade kasutamise korraldamisega.

Ehituse tegevusala kulude eelarve kokku on 44 000 eurot. Personalikuludes on Väike-Maarja valla ehitusspetsialisti töötasu ja majandamiskuludes on ehitusspetsialisti administreerimiskulud, sidekulud ning isikliku sõiduauto kasutamise hüvitis. Ehitusspetsialist tegeleb muuhulgas valla hoonetes ja objektidel ehitustegevuse ettevalmistamise ja korraldamisega, valla elanike ja ettevõtete nõustamisega ehitusküsimustes ning ehitus- ja kasutuslubade menetlemise ja projekteerimistingimuste väljastamisega.

Väike-Maarja Vallavolikogu ..... määrusele nr ...

Maanteetranspordi tegevusala all kajastatakse kõik valla teede ja tänavate korrashoiuga seotud kulud (v.a puhastus) ning toetusfondi kohalike teede hoiu toetussumma. Kulude eelarve kokku on planeeritud 409 000 eurot, sh investeeringuteks 290 000 eurot. Maanteetranspordi tegevusalale on planeeritud Väike-Maarja Haldusteenuste teedespetsialisti töötasu, teede remont, korrashoid, tolmutõrje, traktori ja teehöövli kütusekulud ning bussiterminalide kulud.

Üldmajanduslikud arendusprojektid hõlmavad arendusprojektide ehitamist ja laiendamist. Siin kajastatakse kõik projektid, mida ei klassifitseerita ühegi muu tegevusala alla. 2025. aasta eelarvesse on nimetatud projektideks kavandatud 44 000 eurot, sh investeeringutena planeeritud 15 000 eurot ligipäätavuse võimaluste loomiseks avalikus kasutuses olevatesse hoonetesse.

Majanduse haldamise kulud on 80 000 eurot. Personalikuludesse on planeeritud Väike-Maarja Haldusteenuste juhi töötasu. Majandamiskuludes on sidekulud ja sõidukite ülalpidamiskulu ning asutuse töötajate koolituskulud. Majanduse haldamise tegevusalale on kavandatud vallaülene remondifond 33 000 eurot jooksva remondi kuludeks.

Muu majanduse tegevusala eelarve on 60 000 eurot. Personalikulud moodustuvad arendus- ja planeerimisosakonna juhataja ja 0,5 koormusega järelevalvespetsialisti töötasust. Majandamiskulude all on kavandatud isiklike sõiduautode kasutamise hüvitiste kulu.

Väike-Maarja Haldusteenuste eelarve koosneb vastavalt „Avaliku sektori finantsarvestuse ja -aruandluse juhendi“ kontoplaanile erinevate tegevusvaldkondade (majandus, keskkonnakaitse ning elamu- ja kommunaalmajandus) vahel jagatud tegevusaladest: majanduse haldus, jäätmekäitlus, avalike alade puhastus (heakord), elamumajanduse arendamine, kommunaalmajanduse arendamine, tänavavalgustus, Tehno maja, kalmistud, saunad.

4.1.3 Keskkonnakaitse

Valdkonna kulude eelarve kokku on 777 000 eurot, sh investeeringud 60 000 eurot..

Jäätmekäitluse eelarve on 2700 eurot, mis on jäätmevalduse mooduli tasudeks ja jäätmejaamade kaalude taatlemiseks. Alates 2023. aastast on Väike-Maarja jäätmejaamade operaator Ragn-Sells AS, mistõttu teisi põhitegevuse tuluseid ega kulusid eelarvesse planeeritud ei ole.

Avalike alade puhastuse (heakord) eelarve maht kokku on 668 000 eurot. Personalikuludes kajastatakse heakorraspetsialisti ja -töötajate (tänavakoristajad, haljasalade hooldajad, trimmerdajad jne) töötasud. Majandamiskulude all on planeeritud aastaringne teede, tänavate ja väljakute puhastus, parkimisplatside, ühistranspordipeatuste, parkide jm avalike alade puhastus, sh suvine teede puhastus, talvine lume- ja libedusetõrje, olmeprügi ja jäätmete kogumine, avalike aladega piirneva haljastuse hooldus (suvelilled, istikud) koos olmeprügi koristamisega, heakorratöötajate tööriided jms. Lumetõrjeks on 2024. aastal planeeritud 250 000 eurot; vastavalt ilmastikutingimustele võib ilmnedu vajadus ka lumetõrje eelarvet tõsta.

Keskkonnakaitse halduse eelarve kokku on 107 000 eurot. Personalikulud koosnevad keskkonna- ja hankespetsialisti töötasust. Investeeringutegevuse alla on planeeritud hajaasustusprogrammi kulud 60 000 eurot.

4.1.4 Elamu- ja kommunaalmajandus

Valdkonna kulude eelarve kokku on 290 000 eurot. Valdkonna kulud on seotud elamu- ja kommunaalmajanduse arendamise ja haldamisega ning tänavavalgustuse, saunade, kalmistute ja kodutute loomade ülalpidamise kuludega.

Elamumajanduse arendamise tegevusalal kajastatakse valla kinnisvarakorterite haldamisega seotud sissetulekud ja väljaminekud. Elamumajanduse arendamise kulude eelarve kokku on 19 000 eurot.

Kommunaalmajanduse arendamise tegevusalal kajastatakse Väike-Maarja Haldusteenuste majahoidja-remonditöölise, puhastusteenindaja ning lukksepp-elektriku töötasud, Väike-Maarja Haldusteenuste töökodade ja garaaži majandamiskulud ning vallale kuuluvate transpordivahendite ja traktori kulud. Kommunaalmajanduse arendamise kulude eelarve kokku on 103 000 eurot.

Tänavavalgustuse eelarve maht kokku on 65 000 eurot, mis on eraldatud tänavavalgustuse elektrikuludeks ja muudeks tänavavalgustusega seotud majandamiskulud (lambid, pirnid jms).

Tehno maja eelarve 1000 eurot on Tamsalu mnt 1 hoone kommunaalkuludeks. Hoone on plaanis lammutada.

Kalmistute kulude eelarve kokku on 66 000 eurot. Selle tegevusala all kajastatakse Väike-Maarja, Simuna ja Ao kalmistu haldamiskulud. Personalikuludes on kalmistumeistrite töötasud, majandamiskuludesse on planeeritud kalmistute hooldamiseks ja korrashoiuks vajalikud vahendid ning Simuna ja Ao kabelite majandamise kulud.

Saunad. Selle tegevusala alla on planeeritud Väike-Maarja ja Simuna sauna majandamiskulud ning Rakke sauna personalikulud, kokku summas 22 000 eurot.

Muu elamumajanduse kulude eelarve kokku on 15 000 eurot. Majandamiskuludes kajastatakse hulkuvate loomadega seotud kulud.

4.1.5 Tervishoid

Valdkonna kulud kokku on 47 000 eurot.

Väike-Maarja Tervisekeskuse kulude eelarve on 43 000 eurot. Personalikuludest kaetakse Väike-Maarja Tervisekeskuse koristaja töötasu. Majandamiskulude alla on planeeritud hoone ülalpidamiskulud.

Rakke tervishoiu tegevusalal kajastatakse Rakke Kultuurikeskusesse kolinud Rakke perearstikeskusele renditavate ruumide kulud ja tulud. Kulude eelarve kokku on 4000 eurot. Majandamiskuludes on kütte-, vee-, elektri-, valve- ja IT-kulud; personalikulusid ei ole.

4.1.6 Vaba aeg, kultuur

Valdkonna eelarve kokku on 1,2 miljonit eurot, sh investeeringuteks 632 000 eurot.

Triigi Spordihoone kulude eelarve on 58 000 eurot. Triigi spordihoone on kogukonna kooskämise koht. Saali ja lastetuba kasutavad igapäevaselt küla lapsed, toimuvad täiskasvanute

Väike-Maarja Vallavolikogu ..... määrusele nr ...

võrkpallitreeningud, mängitakse koroonat ja lauatennist. Spordihoone pakub ka avalikku saunateenust ja majas asub raamatukogu.

Väike-Maarja Spordikeskus hõlmab Väike-Maarja spordihoonet ja Ebavere tervisespordikeskust koos terviseradadega. Väike-Maarja spordihoone pakub sportimisvõimalust nii individuaalseks treeninguks kui ka mitmesugusteks rühmatreeninguteks. Ebavere suusakeskuses on võimalik kasutada pesemisteenust, sauna, rentida seminariruumi, liikumist soodustavad erinevad terviserajad, discgolfi park ja 2022. aastal valminud madalseiklusrada. Keskusest on võimalik laenutada rulluiske ja -suuski, käimiskeppe, suusavarustust, kelke, ka jalgrattaid. Alates 2023. aastast kuulub spordikeskuse koosseisu ka Väike-Maarja staadion. Väike-Maarja Spordikeskuse kulude eelarve on 297 000 eurot.

Rakke spordi tegevusala hõlmab Rakke piirkonna spordi- ja vabaaja sündmuste läbiviimist. Korraldatakse matkasid, talgupäevi, „Trimmi“ ning kohalikke, üleriigilisi ja rahvusvahelisi võistluseid, treeninguid ja kultuurisündmuseid. Rakke sporditöö korraldaja hallatavad objektid on Rakke linnamäe terviserajad ja staadion, osaliselt Rakke linnamägi ja Emumäe matkarajad ning Rakke saun. Rakke spordi tegevusala kuludeks on eelarves kavandatud 38 000 eurot.

Väike-Maarja Noortekeskus – Väike-Maarja vallas tegutseb kolm noortekeskust, mis asuvad Väike-Maarjas, Simunas ja Rakkes. Noortekeskused tegutsevad esmalt avatud ruumi teenusena ehk oodatud on kõik noored vanuses 7-26 eluaastat. Noortele on loodud tingimused osalus- ja eneseteostusvõimalusteks, et toetada nende aktiivsust ja toimetulekut ühiskonnaelus. Avatud ruumi teenusena saab laps ja noor sotsialiseeruda, projektinõustamist ja tuge oma idee elluviimisel, noortefotot, esmatasandi nõustamist ja vajadusel spetsialisti juurde suunamist või võimalustest informeerimist. Lisaks toimuvad iganädalaselt erinevad huvitegevused ja meelelahutuslikud ettevõtmised. Samuti on noortekeskuste rolliks toetada kohalike aktiivsete noorte ühendusi ja koostööd kohaliku omavalitsusega ehk noortevolikogu tööd. Noortekeskus korraldab igasuvist õpilasmalevat, mis toetab tööharjumuse kujunemist ja sotsiaalmajanduslikku olukorda. Riskinoorte, abivajavate või hädaohus noorte seisukohalt on noorsootöötajate peamiseks ülesandeks märgata ja teavitada ning võimalusel ka nõustada ja toetada last/noort. Kõik noorsootöötajad on läbinud vaimse tervise esmaabi koolituse ja ka mitmeid teisi täiendavaid koolitusi, mis toetavad esmatasandi nõustamist näiteks karjääri, ohutuse või sotsiaalsete oskuste teemal. Noortekeskus teeb koostööd teiste maakonna noortekeskuste ja noorsootöötajatega, kohalike haridusasutuste ja raamatukoguga, samuti erinevate asutustega, näiteks Töötukassa, Eesti Noorsootöötajate Kogu ja Avatud Noortekeskuste Ühendus. Väike-Maarja Noortekeskuse kulude eelarve on 222 000 eurot, sh investeering 80 000 eurot Väike-Maarja noortekeskuse ruumide renoveerimiseks.

2024. aasta suvel loodi valla allasutus Väike-Maarja Valla Kultuur, mille alla koondub valla kultuuritegevus, sh Väike-Maarja seltsimaja, Rakke kultuurikeskus ja Simuna rahvamaja. Nende tegevusalade eelarvetes on majade perenaiste tööjõukulud ja hoone majandamise kulud. Eelarvete suurused on seltsimajal 578 000 eurot (sh investeering 525 000 eurot), kultuurikeskusel 37 000 eurot ja rahvamajal 39 000 eurot (sh investeering 6000 eurot). Samuti kuulub Väike-Maarja Valla Kultuuri alla Väike-Maarja muuseumi tegevus, valla ürituste korraldamine ja kultuuri haldus. Vaba aja ürituste tegevusala koondab erinevaid kulutusi valla ürituste tarbeks, muuhulgas Vabariigi aastapäev, Wiedemanni keelepäev, Pandivere päev, kodukohvikute päev, valla aastapäev, jaanipäev, muusikafestival jm. Siia on planeeritud 67 000 eurot. Muuseumi eelarve on 42 000 eurot, mis sisaldab nii personali- kui majandamiskulusid. Väike-Maarja Valla Kultuuri halduse tegevusala eelarve on 132 000 eurot. Enamus sellest on personalikulud – asutuse juht, kultuurikorraldaja, helitehnik, dekoraator ja ringijuhid.

Väike-Maarja Raamatukogu struktuuri kuuluvad keskraamatukogu Väike-Maarjas ning harukogud Rakkes ja Simunas, lisaks teeninduspunktid Triigi, Kiltsis ja Sallas. Väike-Maarja Raamatukogus on lisaks põhiteenustele (kojulaenus, kohalkasutus, raamatukogutunnid, raamatukogude vaheline laenus, infopäringud ning lugejaarvutite kasutamine ja kasutajakoolitused) vajadusel ka kontaktivaba- ja koduteeninduse võimalus. Tasuliste lisateenustena on kõikides kogudes võimalik teha koopiaid ja printida, osades kogudes skaneerida ning põhikogus rentida sündmusteks saali koos tehnikaga, teha värviprinti ning lamineerimist. Kogukonnale pakutakse näituseid, kohtumisõhtuid, töötube ja koolitusi. Raamatukogu on partner valla ühisürituste korraldamisel ja teiste allasutuste ning ühenduste projektides. Kuludeks on planeeritud 247 000 eurot.

Infoleht on Väike-Maarja valla piirkondlik häälekandja Vaimu Vägi, mis ilmub korra kuus (va juulis) ja jõuab valla piires tasuta kõikidesse postkastidesse. Infolehte annab välja Väike-Maarja Vallavalitsus eesmärgiga avalikkust teavitada kohaliku omavalitsuse ja selle allasutuste tegevuste ning kordade kohta ja kajastada kohalikke sündmusi ning vallaelu. Infolehe kulude maht on 20 000 eurot.

4.1.7 Haridus

Haridusvaldkonna eelarve kokku on 9,7 miljonit eurot, sh investeeringuteks 2,6 miljonit eurot. Valdkonna põhitegevuse kulud moodustavad omavalitsuse põhitegevuse kulude eelarvest 55%. Personalikulud summas 5,5 miljonit eurot moodustavad 65% kogu omavalitsuse personalikuludest.

Üldhariduskooli õpetajate töötasu alammäär täistööajaga töötamise korral on alates 2024. aastast 1820 eurot. Koolieelsete lasteasutuste õpetaja töötasu alammäär täistööajaga töötamisel on 90% õpetaja töötasust ja magistrikraadiga või sellega võrdsustatud haridustasemega õpetaja töötasu on võrdne üldhariduskooli õpetaja töötasu alammääraga. Üldhariduskoolide pidamiseks saadud toetus on omavalitsuse- ja õpilasepõhine (pearaha).

Väike-Maarja Lasteaias oli 2024. aasta novembri seisuga 139 last ja tegutses 9 rühma. Renoveerimise tulemusel lisandub veel kaks rühma ja laste arv suureneb 180-ni. Töötajaid on kokku 38 ametikohta. Väike-Maarja Lasteaia 2025. aasta kulude eelarve maht on üks miljon eurot, millest 2000 eurot on investeeringud.

Rakke lasteaias Leevike on 64 last. Praegu on avatud 4 rühma, millest üks on erivajadustega lastele. Sellesse rühma tuuakse lapsi üle Väike-Maarja valla. Rakke lasteaias on vajadusel võimekus avada lapsehoiurühm. Lasteaias on köök, mis toitlustab ka Rakke Kooli õpilasi. Saali saavad kasutada huviringid ja Rakke Kooli tantsurühmad. Rakke lasteaed Leevike eelarve kulud kokku on kaks miljonit eurot, sh investeeringuteks 1,6 miljonit eurot.

Simuna Kool ja Simuna Kooli lasteaed – Simuna Kool on lasteaed-põhikool, kus kooliastmes õpib 78 õpilast ja lasteaia kolmes rühmas kokku 47 last. Alates 2023. aasta lõpust kuulub Simuna Kooli alla ka Simuna spordihoone. Simuna Kooli kulude eelarve on 765 000 eurot (sh investeeringud 10 000 eurot), lasteaia kulud 210 000 eurot.

Kiltsi Mõisakool tegutseb ajaloolises Kiltsi mõisahoones. Kool on kaasatud rahvusvahelistesse projektidesse Erasmus+ ja Nordplus, mille kaudu on õpilastel võimalus osaleda projektitööd välismaal, suhelda eakaaslastega ja praktiseerida inglise keelt. Kiltsi koolis õpib 74 õpilast. Kiltsi kooli kulude eelarve kokku on 637 000 eurot, sh investeeringud 3000 eurot. Alates 2023. aasta

Väike-Maarja Vallavolikogu ..... määrusele nr ...

septembrist tegutseb kooli all ka Kiltsi Mõisakooli lasteaiarühm, kus õpib 17 last, ja kuludeks on 2025. aastal planeeritud 78 000 eurot.

Tegevusalal lasteaiakohad kajastatakse Väike-Maarja valla laste õppimise kulud teiste omavalitsuste lasteaedades. Lasteaiakohtade kuludeks on 2025. aastal kavandatud 9000 eurot.

Rakke Kooli eelarve maht kokku on 907 000 eurot, sh investeeringuteks 4000 eurot. Rakke koolis õpib 131 õpilast.

Väike-Maarja Gümnaasium on üldhariduskool. Õpilasi on koolis 341. Õppetegevus toimub kolmes koolihoones – algklasside majas, peamajas ning töökoja hoones toimub töö- ja tehnoloogiaõpetus. Kooli juures tegutseb õpilaskodu. Kooli sööklas valmistatakse toit Väike-Maarja Gümnaasiumi ja Kiltsi kooli õpilastele ning Väike-Maarja Lasteaia lastele. VMG eelarve maht on 2,8 miljonit eurot, sh miljon eurot on kavandatud investeeringuteks.

Õpilaskohtade tegevusalal kajastatakse sarnaselt lasteaiakohtadele Väike-Maarja valla õpilaste kohamaksumuste kulud teiste omavalitsuste õppeasutustes. 2024. aasta novembri seisuga õpib väljaspool Väike-Maarja valda põhikooliastmes 38 õpilast ja gümnaasiumiastmes 57 õpilast. Õpilaskohtade kuludeks kokku on kavandatud 50 000 eurot. Õppekoha tegevuskulu piirmäär ühe kuu kohta 2024. aastal oli 102 eurot, 2025. aastal Vabariigi Valitsuse eelnõu kohaselt 109 eurot.

Väike-Maarja Muusikakoolis õpib 2024/2025 õppeaastal 79 õpilast järgmistel erialadel: klaver (35 õpilast), viiul (14), kitar (9), flööt (6), akordion (3), saksofon (3), klarnet (2), trompet (2), löökpillid (2), tromboon (1), tuuba (1) ja metsasarv (1). Lisaks neile õpib eelklassis 8 õpilast. Muusikakoolil on ka filiaalid Simunas ja Rakkes. Väike-Maarja Muusikakooli kulude eelarve maht on 327 000 eurot.

Tegevusala huviharidus ja huvitegevus all kajastatakse riigi toetusfondist saadav huvihariduse ja -tegevuse toetus noorte huvihariduse ja huvitegevuse kättesaadavuse ja mitmekesisuse parandamiseks. 2025. aastaks on planeeritud huvitegevuse kulusid 87 000 eurot. Huvitegevuse vahendite jaotamine toimub huvitegevuse kava alusel vallavalitsuse korraldusega.

Koolitranspordi tegevusalal kajastatakse kulu õpilasliinidele summas 230 000 eurot.

Koolitoidu tegevusaladele on valla eelarves kokku kavandatud 376 000 eurot, kulude katmiseks eraldatakse vahendeid ka üldhariduse riiklikust toetusfondist. Kõik üldhariduskoolide õpilased (sh. gümnaasiumi õpilased) saavad tasuta koolilõunat sõltumata rahvastikuregistrijärgsest elukohast ning soovi korral ka hommikuputru. Koolitoidu tegevusaladel on kajastatud kokkade palgakulud (gümnaasium, Simuna kool, Rakke lasteaed) ja majandamiskuludes on peamiselt toiduainete, köökide ülalpidamis- ja inventarikulud ning transpordi kulud.

Õpilaskodu tegevuskuludeks on planeeritud 95 000 eurot. Riigi eraldis kulude katteks on planeeritud summas 18 000 eurot. Väike-Maarja vald katab puudujäävad kulud ning teised vallad katavad õpilaskodus elavate oma õpilastega seotud kulud proportsionaalselt.

Hariduse halduse tegevusala all on kajastatud tulud ja kulud valla alus-, üld- ja huvihariduse, huvitegevuse ja noorsootöö korraldamisele ning koordineerimisele, samuti haridus- ja kultuuriosakonna töö juhtimisele. Tuludena kajastatakse siin riigi poolt koolide pidamiseks antavaid toetusi ning muid siht- ja mittesihotstarbelisi toetuseid (nt eesti keele õppe toetus,

Väike-Maarja Vallavolikogu ..... määrusele nr ...

Ukraina sõjapõgenike laste hariduse tagamise toetus, õpetajate täiendusõpe jms). Tegevuskulud 72 000 eurot.

4.1.8 Sotsiaalne kaitse

Sotsiaalvaldkonna kulude eelarve kokku on 2,4 miljonit eurot, sh investeeringuteks on planeeritud 30 000 eurot.

Hooldajatoetus. Vald maksab hooldajatoetust puuetega inimeste hooldajatele. Täisealise inimese hooldaja toetus on 50 eurot kuus. Kulude eelarve 2025. aastaks on 14 000 eurot. Puuetega laste hooldajatoetuse kulude eelarve on summas 4000 eurot.

Suure hooldus- ja abivajadusega lastele abi osutamise toetus laekub riigilt toetusfondi kaudu. Vahendeid kasutatakse raske või sügava puudega laste ja nende peredega seotud sotsiaalteenuste osutamiseks ja arendamiseks, sh lapsehoiu-, tugiisiku-, transpordi- ja nõustamisteenuseks, erinevateks teraapiateks, tegevuskulude katmiseks haridusasutustes, koolivaheajal laagris osalemise toetamiseks jms. Kulude eelarve on planeeritud summas 14 000 eurot.

Väike-Maarja Hooldekodus on 68 kohta ööpäevaringset hooldust vajavatele eakatele, kulude eelarve kokku on 813 000 eurot. Tammiku Hooldekodus on 18 kohta ja kuludeks on prognoositud 358 000 eurot, sh investeeringutena hooldekodu remondiks 30 000 eurot.

Eakate sotsiaalhoolekandetasutustele väljaspool Väike-Maarja valda on planeeritud 231 000 eurot, s.o Väike-Maarja valla elanikele, kes kasutavad teiste omavalitsuste sotsiaalhoolekandetasutuste teenuseid.

Koduteenininduse tegevusalal kajastatakse sotsiaaltöötajate ja avahooldetöötajate töötasud ning nende tööga seotud majandamiskulud. Tegevusala kulude eelarve kokku on 145 000 eurot.

Muu eakate sotsiaalne kaitse kulude eelarve kokku on 12 000 eurot. Selle tegevusala all kajastatakse lilled ja juubelitoetused eakatele 80., 85., 90. ja iga järgmise sünnipäeva puhul ning eakate jõulupeo korraldamise kulud.

Asendus- ja järelhooldus rahastatakse riigi poolt tasandusfondi kaudu. Toetust kasutatakse asendus- ja järelhooldusteenuse osutamiseks, korraldamiseks ja hooldusperede toetamiseks. Kulude eelarve on 168 000 eurot.

Muu perekondade ja laste sotsiaalse kaitse kulude eelarve kokku on 145 000 eurot. Eelarvesse on planeeritud 375 euro suurune matusetootus, 500-eurone sünnitoetus (makstakse kahes osas - I osa lapse sündimisel, II osa lapse aastaseks saamisel), paljulapseliste ja puuetega laste peredele 50-eurosed jõulu kinkekaardid, koolitoetus esmakordselt I klassi minevale lapsele 70 eurot. Beebide peo korraldamiseks on planeeritud 3500 eurot. Selle tegevusala all kajastuvad ka valla laste jõulupakid.

Sotsiaaleluruumide tegevusalal kajastatakse kulutused sotsiaalkorteritele – kulude eelarve 114 000 eurot.

Riiklik toimetulekutoetus on riigieelarvelised vahendid toetusfondist, mis eraldatakse riigi poolt kehtestatud toimetulekupiirist allapoole jäävate inimeste toetuseks. Eelarvesse on planeeritud toimetulekutoetuste maksmiseks 125 000 eurot.

Muu sotsiaalsete riskirühmade kaitse tegevusala kulude eelarve on planeeritud 136 000 eurot. Siin kajastatakse ühekordseid sotsiaaltoetusi: küttepude-, ravimitoetus, prillide ostu osaline kompenseerimine, omasteta matusekulud. Majandamiskuludesse on arvestatud vahendid kauplusbussi tegevuse toetamiseks 12 000 eurot. Samuti on kuludesse planeeritud projektide „Kodud tuleohutuks“ ja „Puuetega inimeste eluruumide kohandamine“ maksumused. Personalikuludes kajastuvad projektide „Isikukeskse erihoolekande teenusmudeli rakendamine KOV-is“ ja „Igapäevaelu toetamine“ kulud.

Sotsiaalse kaitse haldus. Halduskuludeks on planeeritud 157 000 eurot. Personalikuludes on kajastatud sotsiaalosakonna juhataja ja valla sotsiaalametnike tööjõukulud.

5. Investeermistegevus

Kohaliku omavalitsuse üksuse finantsjuhtimise seaduse kohaselt planeeritakse valla eelarves põhivara soetus ja müük, põhivara soetuseks saadav ja antav sihtfinantseerimine, osaluste soetus ja müük, muude aktsiate ja osaluste soetus ja müük, antavad ning tagasilaekuvad laenud, finantskulud ja -tulud. 2023. aasta 1. jaanuarist tõusis põhivara arvele võtmise piirsumma seniselt 5000 eurolt 10 000 euroni.

2025. aasta eelarvesse on planeeritud põhivara (valla hooned, kinnistud jm) müük summas 100 000 eurot ja põhivarade soetus summas 3,6 miljonit eurot; põhivara soetuseks antav sihtfinantseerimine 60 000 eurot ja saadavad sihtfinantseeringud 2,3 miljonit eurot ning finantstulud 4000 eurot ja -kulud 220 000 eurot. Teede investeeringuteks on kokku kavandatud 290 000 eurot. Investeeringute kava on koostamisel.

2025. aastal teostatavad suuremad investeeringud:

- Rakke lasteaia liginullenergiahoone ehitamine 1,6 miljonit eurot (toetus 1,06 miljonit eurot);
- Väike-Maarja Gümnaasiumi õppehoone energiatõhususe parandamine miljon eurot (toetus 660 000 eurot);
- Väike-Maarja seltsimaja energiatõhususe suurendamine 400 000 eurot (toetus 100%) ja fassaadi restaureerimine 125 000 eurot (toetus 100 000 eurot).

INVESTEERIMISTEGEVUS	KOKKU	TULUD	KULUD
	-1 544 995	2 363 200	3 908 195
01 Üldised valitsussektori teenused	-145 795	104 000	249 795
Tulud (sh põhivara müük)	104 000	104 000	0
Finantskulud	-219 795	0	219 795
Vallamaja renoveerimine	-30 000	0	30 000
04 Majandus	-305 000	0	305 000
Teed ja tänavad	-290 000	0	290 000
Liikumispuudega inimestele ligipääsetavuse võimaluste loomine	-15 000	0	15 000
05 Keskkonnakaitse	-30 500	30 000	60 500
Hajaasustuse programm	-30 000	30 000	60 000
Finantskulud	-500	0	500
08 Vaba aeg, kultuur, religioon	-118 700	513 200	631 900
VM seltsimaja energiatõhususe suurendamine	0	400 000	400 000
VM seltsimaja fassaadi restaureerimine	-25 000	100 000	125 000
VM noortekeskuse ruumide rekonstrueerimine	-80 000	0	80 000
VM spordihoone energiasäästulahenduste projekt ja ehitus	-6 800	13 200	20 000
Simuna rahvamaja tulekindel uks ja trepp	-6 000	0	6 000
Informaatika seadmed	-900	0	900
09 Haridus	-915 000	1 716 000	2 631 000
Rakke lasteaia liginullenergiahoone ehitus	-544 000	1 056 000	1 600 000
VMG õppehoone energiatõhususe parandamine	-340 000	660 000	1 000 000
Informaatika seadmed	-23 000	0	23 000
Simuna haridus- ja spordikompleksi energiasäästulahenduste projekteerimine ja ehitus	-8 000	0	8 000
10 Sotsiaalne kaitse	-30 000	0	30 000
Tammiku hooldekodu remont	-30 000	0	30 000

6. Eelarve seosed arengukavaga

Kohaliku omavalitsuse korralduse seadusest ja kohaliku omavalitsuse üksuse finantsjuhtimise seadusest tulenevalt sisaldab valla arengukava eelarvestrateegiat, mis viib arengukava kooskõlla valla reaalsete rahaliste võimalustega. Valla arengukava uuendamisel töötati põhjalikult läbi valla eelarvestrateegia ja investeerimisprioriteedid. Väike-Maarja valla arengukava kinnitati volikogu 17. oktoobril 2024 määrusega nr 43.

Olulisemad erinevused arengukava eelarvestrateegia ja eelarve vahel:

- Põhivara müügituluks on eelarvestrateegias arvestatud 250 000 eurot, kuid eelarves on tegelikke tulusid arvestades prognoositud tuluks 100 000 eurot;
- Informaatika seadmete soetuseks on eelarves erinevate tegevusalade eelarvesse planeeritud kokku 23 900 eurot, mida eelarvestrateegias eraldi välja ei toodud;
- Investeeringud tänavatesse ja teedesse on eelarves 60 000 eurot väiksemad, arvestades 2024. aasta kulusid ja 2025. aasta rahalisi võimalusi;
- Finantskulud on 2024. aasta tegelikke kulusid arvestades 2025. aasta eelarves 10 000 eurot suuremad.

7. Finantseerimistegevus ja likviidsete varade muutus

Finantseerimistegevuse eelarveosas näidatakse laenude ja liisingute võtmine ning võetud laenu- ja liisingukohustiste tagasimaksmine.

Väike-Maarja valla võlakohustiste summa kokku 2023. aasta lõpuks oli 3,7 miljonit eurot. 2024. aastal võeti laenu 2,8 miljonit eurot ja aasta lõpuks on valla võlakohustised kokku ligikaudu kuus miljonit eurot. 2025. aastal on planeeritud investeeringute omaosaluste ja antavate sihtfinantseeringute rahastamiseks võtta laenu kuni 1,33 miljonit eurot. 2025. aasta lõpuks on kavandatud võlakohustiste summa 6,5 miljonit eurot.

Netovõlakoormus 2023. aasta lõpus oli 3,3 miljonit eurot (27,3%), 2024. aasta lõpus 5,8 miljonit eurot (45,4%) ning prognoositav netovõlakoormus 2025. aasta lõpuks on 6,5 miljonit eurot (49,9%).

Finantseerimistegevus aastatel 2023-2025	2023 tegelik	2024 eelarve	2025 eelarve
Laenude võtmine	550 000	2 783 000	1 328 700
Laenude tagasimaksmine	-360 063	-502 335	-740 440
kapitalirendi liisingmakse	-8 902	-13 473	-16 143
Finantseerimistegevus kokku	181 035	2 267 192	572 117

Vastavalt kohaliku omavalitsuse üksuse finantsjuhtimise seadusele planeeritakse likviidsete varade muutuse eelarveosasse raha ja pangakontode, rahaturu- ja intressifondide aktsiate või osakute, soetatud võlakirjade saldode muutused. Likviidsete varade saldo suurenemine kajastatakse eelarves plussiga ja saldo vähenemine miinusega.

2025. aasta planeeritud eelarve tulem on -1,3 miljonit eurot (2023.a -346 000 eurot, 2024.a -2,6 miljonit eurot). Investeeringute omaosalust on kavas katta pangalaenuga. Likviidseid varasid on plaanis kasutusele võtta 124 000 eurot (2023.a 314 000 eurot, 2024.a 300 000 eurot).